

Flexapa

- en pinsam show för tweenies

Hej!

Vad roligt att Du och dina elever ville se Teater Jaguars föreställning *Flexapa*!

Innan ni startar ert efterarbete vill vi berätta lite kort om våra intentioner och vårt arbete med föreställningen, samt ge lite inledande information kring hur Du kan ta dig an den här lärarhandledningen!

Arbetet med *Flexapa* initierades under våren 2022 då vi på teatern ville skapa en föreställning som skulle handla om hur det är att vara och leva som *tweenie* - kanske ett mer eller mindre vedertaget epitett - men som vi i alla fall valde att likställa med barn i ungefärlig mellanstadieålder som ännu inte blivit tonåringar och som befinner sig i åldersspannet 10-13 år.

Processen med att skriva och sedan skapa föreställning på scen föranleddes av att vi skickade ut en enkät till 300 elever i åldersgruppen för att samla på oss röster, tankar och mer "kött på benen". Enkäten innehöll exempelvis frågor som "Vad drömmer du om?", "Vad är du rädd för?" och "När mår du som bäst"? Frågeställningar som också kommer igen i ert gemensamma efterarbete.

Viktigt från början var att föreställningen skulle skapas utifrån barnens perspektiv, på deras villkor och att inget skulle få passera över deras huvuden. Den skulle innehålla mycket humor, och igenkänning och på olika sätt skildra alla de situationer och krockar med vuxenvärlden som dagligen uppstår; hemma vid, i skolan, på fritiden och ute i samhället.

Målet med föreställningen och sättet vi ville angripa tematiken var att den skulle kunna avdramatisera och skapa förståelse, samt leda till en öppnare dialog mellan eleverna sinsemellan, men också mellan barn och vuxen. Att försöka berätta och åskådliggöra hur det är att vara och leva som en tweenie idag, med allt vad det kan innebära.

För manus och regi står Amelie Nörgaard (på bilden nedan) som har lång erfarenhet av att skriva och skapa teater, film och tv för just den publiken och hon var därför ett självklart val för oss att få ta sig an uppgiften. Amelie menar själv att det tveklöst är "den bästa åldern", vilket också märks tydligt i hennes genuina nyfikenhet, respekt och stora kärlek till målgruppen, vilket också har genomsyrat hela den här uppsättningen.

Lärarmaterialet inför ert gemensamma efterarbete innehåller liknande övergripande frågeställningar att svara på (och utforska mer praktiskt), som fanns med i tidigare nämnda research-enkät, men också mer specifika som kan kopplas direkt till tematiken och de olika scener och situationer som finns med i föreställningen. Men innan dess ska ni bekanta er med en samtalsmodell kring hur man kan prata om en scenkonstupplevelse, där var och en får chans att dela med sig av sina intryck, tankar och åsikter.

1. Samtal om föreställningen

Hur en föreställning tas emot, uppfattas och "förstås" är högst individuellt och ska också få vara det och därför finns det aldrig något facit till en scenkonstupplevelse. Det finns inte en analys som är den enda riktiga, utan antalet tolkningarna är ofta lika många som antalet åskådare. Därför är det inte så troligt att just det du har sett, känt och associerat till stämmer överens med de andra i publiken.

Efter en föreställning är det bra att vara generös med tiden och ge eleverna chans att låta upplevelsen sjunka in utan stress. Som lärare kan du i stället använda stunden efter föreställningen till att lyssna in vad som verkar vara de spontana reaktionerna och fånga upp de inför ett mer strukturerat samtal. Så vänta gärna en tid innan ni gemensamt tar er an föreställningen.

Samtalsmodell

Den här modellen består av tre steg - *beskriva, tolka och reflektera* - och har som syfte att hjälpa till med att skapa ett öppet och tillåtande diskussionsklimat, som ska kunna utmynna i ett fördjupande samtal där alla vill och vågar delta och dela med sig. Modellen startar med att ni gemensamt beskriver föreställningens innehåll och delar, för att sedan i nästa steg tolka vad de olika delarna berättar, dess innebörd och funktion för att i sista steget vara redo att dela med er av er egen upplevelse.

Kom ihåg att inte pressa eleverna på svar, en scenkonstupplevelse kan vara svår att beskriva i ord och att tvingas analysera den för hårt, kan göra att den förlorar sitt värde för den enskilde. Lyssna okritiskt och låt bli att värdera elevernas tolkningar eller resonemang. Ställ hellre frågor som "Hur menar du då?" eller "kan du ge ett exempel?"

BESKRIV

Börja samtalet i det konkreta genom att beskriva det ni faktiskt såg och hörde. Försök att göra det så objektivt, fritt från värdering och tolkning som ni kan. Anteckna och sammanställ vad som sägs, så ni har möjlighet att återkomma till svaren senare. Om ni vill kan ni tillsammans först skapa en tidslinje för att få en överblick över händelseförloppet i föreställningen, särskilt om det har gått en tid sedan ni såg den.

En teaterföreställning består av flera olika delar; samspelade och betydelsebärande "tecken". Förutom **skådespelare** och **text**, så spelar **scenografi** (hur rummet är ordnat), **kostym** (kläder) **mask** (smink och frisyr), **koreografi** (rörelse/dans), **ljud** (musik och ljudeffekter), **ljussättning** (lampor och färger) roll för hur föreställningen uppfattas och tolkas i sin helhet. Föreställningens **regi** styr hur alla dessa delar samspelar och används.

- Hur såg scenrummet ut?
 - a) Vilka färger och former fanns i rummet?
 - b) Hur var ljuset?
 - c) Hur var ljudet/musiken?
 - d) Hur skulle du beskriva bilderna och filmerna?
- Hur många personer/karaktärer fanns med i föreställningen? Och vilka var de?
- Hur såg karaktärerna ut? Fanns det skillnader/likheter?
 - a) Vilka färger/former hade kostymerna?
 - b) Hur såg masken/sminket/håret ut)?
- Hur lät språket och dialogen? Skiljde den sig åt mellan olika scener och karaktärer och på vilket sätt i så fall?
- Vad minns du av musiken, ljudeffekterna och koreografin?

TOLKA

Nästa steg blir nu att tolka föreställningen, dvs fundera över varför något var, lät eller såg ut på ett visst sätt. - *Betydde just det där tecknet något speciellt? Eller hade det mer av en funktionell roll? Fanns det kanske med för att berätta eller förstärka något i handlingen eller hos karaktären och i så fall vad?* Alla olika tolkningar är välkomna och målet är inte att komma överens om en gemensam "rätt" tolkning utan att lyfta olika möjligheter och perspektiv.

- Varför såg rummet ut som det gjorde? Och varför såg det olika ut i olika scener?
- Vad berättade scenografin och valet av färger?
- Vilken funktion hade ljus och ljud i föreställningen?
- Vad berättade kostym, mask och hårfrisyrer om respektive karaktär?
- Vad var musikens roll i föreställningen och vad tänker du om valet av låtar?

REFLEKTERA

Avsluta med att reflektera över hur föreställningen landade hos var och en. En scenkonstupplevelse väcker i bästa fall tankar, frågor, känslor och åsikter som utgår från ens egna värderingar och ingångar till föreställningens innehåll. Det är viktigt att allt som delas görs frivilligt, och att ni försöker prata utifrån er egen upplevelse av föreställningen och inte om hur ni tror att andra upplevt den.

- Hur upplevde du föreställningen som helhet?
- Vilka känslor väckte föreställningen hos dig?
- Fanns det någon karaktär som du kände igen dig själv i? Vem och på vilket sätt?
- Fanns det någon scen som du tyckte särskilt mycket om? Varför?
- Fanns det någon scen som provocerade dig? Varför?
- Om du fick göra om en scen, vilken skulle du välja och hur skulle du göra om den?

- *Vad tycker du att föreställningen handlade om?*
- *Fanns det olika ämnen som du tycker föreställningen tog upp, och vilka i så fall?*
- *Vad ville föreställningen säga tror du? Fanns det ett eller flera budskap som den förmedlade?*
- *Fanns det frågor som föreställningen ställde till oss i publiken, som du funderar på nu efteråt?*
- *Om du var regissör, hur hade du valt att berätta den här historien/belysa den här tematiken/ta dig an de här frågorna på?*
- *Vilken fråga skulle du vilja diskutera/arbota mer med tillsammans med din lärare och dina klasskompisar?*

Slutligen...

Genom ett samtal efter en teaterupplevelse skapas möjlighet till att fundera över värden och värderingar, olika perspektiv och öka förståelsen kring att reflektera över uttryck och upplevelser. Att i grupp kunna diskutera upplevelsen och lyssna på andra stärker oss som individer och kan leda till en djupare förståelse av både scenkonstverket, sig själv, andra människor, vårt samhälle och världen vi lever i.

** Den här samtalsmodellen är inspirerad av och tar avstamp i Riksteaterns "En väv av tecken" och "Prata scenkonst" av dramaturgen Anna Berg (för Regionteater Väst.)*

2. Fördjupning i föreställningens tematik

Efter att ni tillsammans har beskrivit, tolkat och reflekterat, kan ni nu välja att djupdyka ännu mer i föreställningens tematik genom att fokusera på ett eller flera ämnen som ni har identifierat. Kanske har det uppstått diskussioner redan under samtalet som ni vill fortsätta föra eller finns frågor som föreställningen kan ha väckt som ni vill söka svar på!

Som hjälp eller inspiration finns här förslag till frågeställningar som ni kan välja av, som alla kan kopplas till de olika scenerna och situationerna i pjäsen:

- *Ska man sträva efter att bli känd? Varför/varför inte?*
 - *För vad skulle du vilja vara känd och varför då?*
 - *Finns det några nackdelar med att vara känd? Om ja, vilka då?*
 - *När anses man vara en kändis?*
 - *Vem är kändast i Sverige? I Världen? Genom alla tider?*
- *Är det viktigt att "se bra ut"? Varför/varför inte?*
 - *Är det viktigt att ha märkessaker? Om ja, varför då?*
 - *Vad eller vem är det främst som exempelvis får dig att klä dig på ett visst sätt, sminka dig, köpa och konsumera vissa saker på det sätt som du gör?*
- *Är det viktigt att vara bäst på något?*
 - *Kan man vara bäst på vad som helst?*
 - *Vad är det bäst att vara bäst på?*
 - *Är det viktigt att ha bra betyg? Varför/varför inte?*
- *Hur ska en bra förälder vara?*
 - *Hur vill du att din relation mellan dig och dina föräldrar ska se ut?*
 - *Är dina föräldrar viktiga för dig? Om ja, på vilket sätt då?*
 - *Finns det något de kan ge dig, som du inte får av någon annan?*
 - *Hur mycket ska ens föräldrar lägga sig i vad du gör?*
 - *Vad ska du som barn få bestämma själv över hemma? Vad ska dina föräldrar bestämma?*
 - *Ska man få ha hemligheter för sina föräldrar? Varför/varför inte?*
 - *När är dina föräldrar som pinsammast?*
- *När är en lärare som bäst?*
 - *Hur bemöter en lärare en elev på bästa sätt?*
 - *Hur är en riktigt dålig lärare?*
 - *Hur vill du att relationen mellan dig och din lärare ska vara?*

- Hur gammal ska man vara för att få en mobiltelefon?
 - Hur mycket bör man få titta på skärm på en dag?
 - Ska man få bestämma helt själv över vad man använder sin mobil till?
 - Finns det nackdelar med att titta för mycket i sin mobil (på skärmar)? Om ja, vilka då?
- Hur gammal ska man vara för att få hängla med någon?
 - Hur gammal ska man vara för att få ha sex med någon annan?
 - Skulle du vilja att ni pratade mer i skolan om vad som sker med dig och din kropp när du hamnar i puberteten?
 - Vill du att ni ska prata mer om sex och samlevnad i skolan?

3. Praktiska (och roliga) övningar

Mina vänner-boken

Låt varje elev (och du själv) fylla i fälten nedan. Samla ihop allas svar och sammanställ en klassisk Mina vänner-bok, för alla läsa i! Och fyll gärna på med fler egna frågor :).

**En variant är också att var och en väljer en karaktär ur föreställningen och svarar på frågorna som hen tror att personen skulle ha gjort.*

Mitt namn är _____

Jag är ____ år gammal

Min favoritfärg är _____

Min favoritmat är _____

Jag klär mig helst i _____

Mitt favoritämne är _____

Om jag var ett djur skulle jag vara en (för att...) _____

Jag lyssnar helst på _____

Jag tittar helst på _____

Min favoritapp på mobilen är _____

Det roligaste i skolan är _____

Min förebild/idol är (för att...) _____

Jag blir glad av _____

Jag blir arg _____

Jag är rädd för _____

När jag blir stor vill jag _____
Det jag tycker bäst om hos mig själv är _____
Det bästa med mina föräldrar är _____
Det bästa hos en vän är _____
Det pinsammaste jag kan tänka mig är att _____

Brevet

a) Låt eleverna skriva ett brev till sitt vuxna jag, där de berättar hur det är att vara den de är just nu! Det de skriver är bara för de själva, och de ska inte lämna ifrån sig brevet eller läsa det för någon annan i klassen.

b) En annan variant är att de också/i stället berättar och adresserar det till någon en förälder, far-och morförälder, annan släkting eller vän som de står nära.

c) Låt eleverna testa på att skriva ett kärleksbrev till någon de älskar; kanske en partner, en vän, ett husdjur, en idol eller någon i din familj. Erbjud sedan att posta breven, åt de som vill och vågar :)!

Dagboken

Välj en karaktär ur föreställningen och skriv ett dagboksinlägg i hans dagbok, som att du var den personen som skrev. Hitta på fritt och berätta om kanske om vad som har hänt den där dagen, vad du har gjort, vilka du har träffat. hur du mår osv. Samla som lärare in allas inlägg och läs de högt. Berätta bara vilken karaktär som har skrivit och inte viken elev.

Collaget

Låt eleverna fundera på frågorna nedanför och tillsammans skapa ett gemensamt collage av urklippta bilder, målningar, texter för respektive frågeställningar.

* En annan variant är att de väljer att svara på varsin fråga och gör ett eget collage (eller varför inte en dikt, en sång eller annat sätt de vill redovisa på.)

- Vad drömmer du om?
- Vad gör dig riktigt arg?
- Vad får dig att må som bäst?
- Vad är du rädd för?
- Vad är det pinsammaste du kan tänka dig?

Stort lycka till med ert arbete! /Teater Jaguar

Det är vi som har gjort FLEXAPA:

Manus & regi	Amelie Nörgaard
Animation & projektion	Marcus Steenberg
Kostym	Fianna Robijn
Scenografi	Torben Sigelius Kulin
Rekvisita	Mika Lövsén
Mask	Linda Bill
Maskattribut	Lars Carlsson
Musikredigering	Leo Sigelius
Ljusdesign & teknik	My Persson och Torben Sigelius Kulin
Produktion	Daniel Nilsson
Pressfoto	Lina Ikse
Trailer & dokumentation	Hanna Östergren
Lärarmaterial	Daniel Nilsson

Skådespelare: Louise Juliusson, Emil Klingvall och Torben Sigelius Kulin

Teater Jaguar
STORGATAN 3, GÖTEBORG